

KOLGA KARAPIL

Eesti tants segarühmale

Tantsu on loonud Maie Orav 2000.a. sügisel ja kirjeldanud 2002.a. Rakveres. Rahvamuusika: Jakob Kilström (Jakob Uhi) – Kuusalu khk. Kolga vald, Jakob Ratsov (sündinud Kolga vallas) – Jamburi khk. Simititsa. Tantsu erinevate osade kaudu väljendatakse simmanil (Kolga kandis karap) valitsevat meeleolu. Tantsimist alustavad poisid on jõulised ja mehised, isegi veidi väljakutsuvad. Tantsima tulevad tüdrukud püüavad igati poiste tähelepanu äratada. Tantsu II osa maneer on pisut peenutsev, matkitakse linnavurlesid ja püütakse sobivat paarilist leida. Tantsu III osas on hoogu, rõõmu ja särtsu.

PÕHISAMMUD

Taktimõõt 3/4 ja 2/4

1. Poiste tulekusamm (3/4)

Taktid 1-2. Vasaku jalaga alustades liigutakse kahe kõnnisammuga edasi.

Takt 3. Tehes järsu poolpöörde vasakule liigutakse vasaku jalaga alustades labajalavalsisammuga liikumissuunas tagasi.

Takt 4. Parema jalaga alustades tehakse koos poolpöördega rõhksamm edasi liikumissuunda.

Järgmist sammu alustatakse jälle vasaku jalaga.

Tantsus alustatakse tulekusammu ka parema jalaga. Siis on enne labajalavalsisammu poolpööre paremale.

2. Tüdrukute tulekusamm (3/4)

Taktid 1-2. Parema jalaga alustades liigutakse kahe labajalavalsisammuga hoogsalt edasi.

Takt 3. Parema jalaga tehakse rõhuline külgsamm koos tilakeha kallutuse ja vaatega paremale. Vasak jalg jääb küljele varvasastakusse.

Takt 4. Vasaku jalaga astutakse päkksamm ette tehes samaaegselt täispöörde vastupäeva. Parem jalg on vabalt tulijala kõrval.

3. Poiste paaristants (3/4)

Taktid 1-2. Vasaku jalaga alustades tantsivad poisid kahe labajalavalsisammuga vastamisi, käed puusal.

Takt 3. Vastastantsijaga ühendatakse paremad käed poolsangvõttes ja tehakse vasaku jalaga rõhksamm ette. Ülakeha viiakse hoovõtuks veidi ettepoole.

Takt 4. Paremal jalal tehakse kõrge hüpakamm. Ülakeha sirutatakse ja parema käega tõmmatakse vastastantsija endast paremalt küljelt mööda. Tantsuvõtte vallandub, parem käsi asetatakse puusale.

Järgmist sammu alustatakse jälle vasaku jalaga.

Tantsus alustatakse poiste paaristantsu ka parema jalaga.

4. Külgliikumine ja kiiksamm (2/4)

Taktid 1-2. Parema jalaga alustades liigutakse nelja kõrvalsammuga küljele (kaks sammu taktis).

Takt 3. Takti I osal astutakse parema jalaga kiiksamm ette, vasak jalg tuuakse hüppeliigesest sirutatult tugijala kõrvale. Takti III osal astutakse vasaku jalaga kiiksamm taha, parem jalg tõstetakse sirutatult ette-alla.

Takt 4. Parema jalaga astutakse päkksamm ette ja tehakse poolpööre päripäeva. Vasak jalg tuuakse parema jala kõrvale ummisseisu.

5. Paarispöörlemine (3/4)

Taktid 1-2. Valsivõte. Välisjalaga alustades pööreldakse kahe labajalavalsisammuga päripäeva ja liigutakse ringjoonel vastupäeva.

Takt 3. Paarispöörlemine jätkub. Tüdrukud astuvad sammu parema jalaga, viivad vasaku jala sirutatult ette-alla ja kallutavad ülakeha tahapoole. Poisid astuvad sammu vasaku jalaga, viivad parema jala sirutatult taha-alla ja kallutavad ülakeha ettepoole.

Takt 4. Paarispöörlemine jätkub sammuga sisejalast, välisjala säär on tõstetud taha. Ülakehast sirutus. Taktide 3-4 tegevusega sooritatakse täispööre päripäeva.

Märkus: tantsu III osa kombinatsioone kirjeldatakse tegevuse käigus.

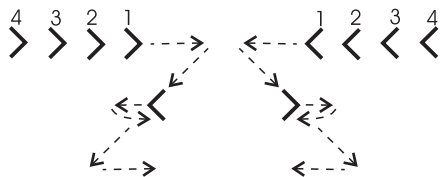
TANTSU KIRJELDUS

I OSA

Taktimõõt 3/4

OSAVÕTJAD: 8 segapaari

LÄHTEASEND: poisid on lava tagumiste külgakardinate vahel kolonnides (Jn. 1), käed puusal.

Jn. 1

ITUUR (taktid 1-8 neli korda)

Taktid 1-4. Põhisammuga nr 1 tantsivad esimesed poisid lavale. Tulekusammu alustavad vasakpoolsed poisid parema jalaga ja parempoolsed poisid vasaku jalaga.

Taktid 5-8. Tantsimist alustavad poisid nr 2 ja liiguvad koos esimeste poistega lava keskjoone suunas.

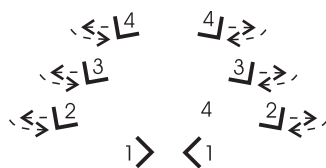
Taktid 1-4 kordamisel. Tantsimist alustavad poisid nr 3 ja liiguvad koos poistega nr 2 lava keskjoone suunas. Poisid nr 1, olles kohtunud lava keskjoonel, alustavad liikumist diagonaalidel lava eesmise nurkade suunas (Jn. 1). Diagonaalidel pöördutakse labajalavaldisammuga lava külgede poole ja rõhksammuga vastasoleva paarilise poole.

Taktid 5-8 kordamisel. Tantsimist alustavad poisid nr 4 ja liiguvad koos poistega nr 3 lava keskjoone suunas. Poisid nr 2 liiguvad diagonaalidel olevate poiste nr 1 järele.

Taktid 1-8 kaks korda. Korratakse eelmise kaheksa takti tegevust. Kõik poisid on jõudnud diagonaalidele. Poisid nr 1 liiguvad viimase nelja taktiga lava keskjoone poole, labajalavaldisammuga pööret tegemata.

II TUUR (taktid 1-8 kaks korda)

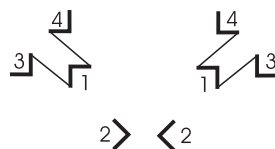
Taktid 1-4. Poisid nr 1 tantsivad poiste paaritantsu (põhisamm nr 3). Kõik teised poisid jätkavad eelmise tuuri tegevust diagonaalidel (Jn 2).

Taktid 5-8. Poisid nr 1 ja 2 tantsivad poiste paaritantsu, teised kordavad eelmise tuuri tegevust (Jn 3).

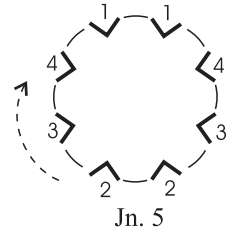
Taktid 1-4 kordamisel. Kõik tantsivad põhisammu nr 3. Poisid nr 2 lava ees keskel ning poisid nr 1 ühendavad käed poistega nr 3 ja 4 ja tantsivad kolmikutena (Jn 4).

Taktid 5-8 kordamisel. Kõik poisid liiguvad põhisammuga nr 3 päripidisele ringjoonele. Lava taga keskel kohtuvad poisid nr 1. Need poisid, kes alustasid tantsimist parema jalaga,

Jn. 4

teevad kiire jalavahetuse ja alustavad paaristantsu kombinatsiooni ka vasaku jalaga. Rõhksammuga moodustatakse sõõr ja hüpaksammuga taganetakse pisut (Jn 5).

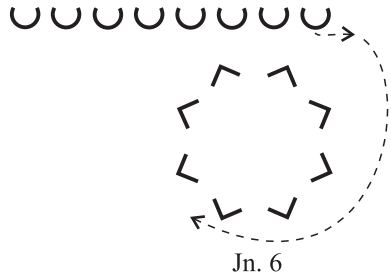
III TUUR (taktid 1-8 kaks korda)

Taktid 1-4. Põhisammuga nr 1 liigub sõõr päripäeva. Poisid teevad kolmandal taktil veerandpöörde vasakule ja sõõr avardub. Parema jalaga rõhksammu keskmee suunas astudes viiakse ühendatud käed ette-alla vastu põrandat ja vasaku jala sääär tõstetakse taha-üles.

Taktid 5-8. Korratakse taktide 1-4 tegevust.

Taktid 1-8 kordamisel. Korratakse eelmise kaheksa taktil tegevust. Viimasel taktil (peale jalatõstet taha) sõõr vallandub ja kõik poisid sooritavad poolpöörde päripäeva ning vajuvad alla rätsep-istesse. Parem jalg jääb ettepoole ja käed asetatakse põlvedele.

Tüdrukud tulevad vabalt lava tagaküljele, uudistavad poisse ja tuuri lõpus moodustatakse lava tagaküljel viirg (Jn. 6). Kohad viirus võetakse paariliste asukoha järgi.

IV TUUR (taktid 1-8 kaks korda)

Taktid 1-4. Tüdrukud alustavad põhisammuga nr 2 päripäeva liikumist ümber istuvate poiste. Käed on puusal. Poisid kiiguvad ülakehast vasakule ja paremale, siis viivad käed külgedele maha, upitavad istmiku maast lahti ja vajuvad tagasi istuma. Oma tegevusega uudistavad poisid tüdrukuid, jälgivad nende tantsimist (Jn 6).

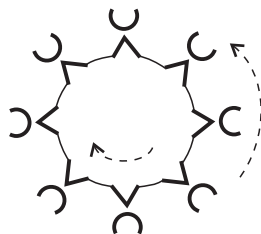
Taktid 5-8. Korratakse taktide 1-4 tegevust.

Taktid 1-8 kordamisel. Korratakse eelmise kaheksa taktil tegevust. Tuuri lõppedes ei pea tüdruk oma paarilisega veel kohtuma. Viimasel taktil tõusevad poisid kiiresti püsti ja muusika lõppedes hüüavad üheskoos—**TUHAT KURAT!!**

II OSA

Taktimõõt 2/4

LÄHTEASEND: poisid äraspidises sõõris, tüdrukud päripidisel ringjoonel, käed puusal (Jn 7).

Jn. 7

VTUUR(taktid 9-28)

Taktid 9-10. Tantsitakse põhisammu nr 4. Kõik alustavad külgliikumist vastupäeva.

Taktid 11. Põhisammu nr 4 kolmanda takti tegevust (kiiksammu) alustatakse välisjalaga.

Taktid 12. Kohakuti olevad tantsijad vahetavad kohad, möödudes vasakult. Tüdrukutel on samm parema jalaga ja poolpööre päripäeva ning poistel samm vasaku jalaga ja poolpööre vastupäeva. Käed on vabalt all. 12.takti lõpus on tüdrukud siseringjoonel äraspidises sõõris ja poisid päripidisel välisringjoonel käed puusal.

Taktid 13-14. Jätkatakse liikumist põhisammuga nr 4. Tüdrukud liiguvad sisesõõris vastupäeva ja poisid välisringil päripäeva.

Taktid 15. Korratakse 11. takti tegevust.

Taktid 16. Korratakse 12. takti tegevust ning takti lõpuks on poisid äraspidises sisesõõris ja tüdrukud päripidisel välisringil.

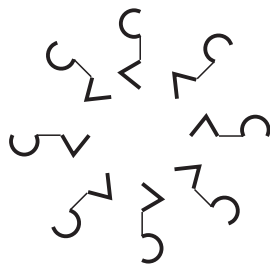
Taktid 17-24. Korratakse taktide 9-16 tegevust.

Taktid 25-28. Kohti vahetatud paarilisega ühendatakse paremad käed poolpüstvõttes, vasakud käed puusal. Kaheksa kõnnisammuga sooritatakse täisringiline pööre päripäeva.

VITUUR(taktid 9-28)

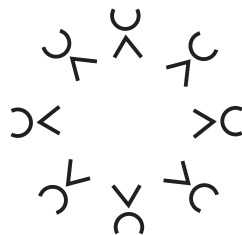
Taktid 9. Paarilised kodarjoonel kõrvuti, sisekäed ühendatud poolpüstvõttes, väliskäed puusal. Välisjalaga alustades liigutakse kahe järelsammuga ringjoonel vastupäeva (Jn 8).

Taktid 10. Välisjalaga alustades tantsitakse kiiksamme ette ja taha (põhisamm nr 4 kolmanda takti tegevus).

Jn. 8

Taktid 11. Paarilised pöörduvad kodarjoonele rinnati ja ühendavad paremad käed poolpüstvõttes, vasakud käed puusal. Korratakse 10. takti tegevust (Jn 9).

Jn. 9

Taktid 12. Kolme kõnni- ja lõppsammuga pöörlevad tüdrukud püstvõttesse viidud paremate käte all täisringi vastupäeva liikudes samaaegselt ringjoonel päripäeva uue paarilise ette. Poisid liiguvad kahe kõnnisammuga vastupäeva uuele tüdrukule vastu.

Taktid 13-16. Korratakse taktide 9-12 tegevust uue paarilisega.

Taktid 17-24. Korratakse taktide 9-16 tegevust uute paarilistega.

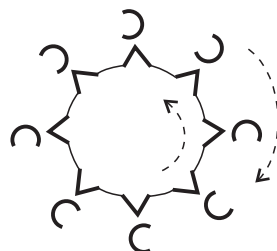
Taktid 25-28. Kohtudes uue paarilisega ühendatakse paremad käed poolpüstvõttes, vasakud käed viiakse puusale ja kuue kõnnisammuga sooritatakse täisringiline pööre päripäeva. Tantsuvõtte vallandub ja sammu ning lõppsammuga taganetakse kahekordsele ringjoonele. Kerge peanoogutusega tänatatakse paarilist.

Muusika lõppedes hüüab üks poistest – **LABAJALG.**

III OSA

Taktimõõt 3/4

LÄHTEASEND: poisid äraspidisel ringjoonel, tüdrukud välisringjoonel esipoolega päripäeva. Käed puusal (Jn 10).

Jn. 10

VII TUUR (taktid 1-8 kaks korda)

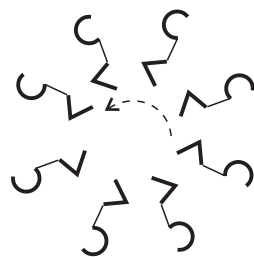
Taktid 1-4. Poisid seisavad paigal. Tüdrukud liiguvad tulekusammuga (põhisamm nr 2) ringjoonel päripäeva.

Taktid 5-8. Tüdrukud seisavad ringjoonel, keharaskus vasakul jalal, parem jalg küljel varvasastakus. Poisid liiguvad tulekusammuga (põhisamm nr 1) sõõris vastupäeva, labajalavalsisammuga tehakse veerandpööre ringi keskme suunas, parema jalaga sooritatud rõhulise väljaaste ajal viiakse ühendatud käed koos ülakeha kallutusega ette.

Taktid 1-8 kordamisel. Korratakse eelmise kaheksa takti tegevust. Pärast kõiki erinevaid liikumisi kohtutakse nüüd oma paarilisega.

VIII TUUR (taktid 1-8 kaks korda)

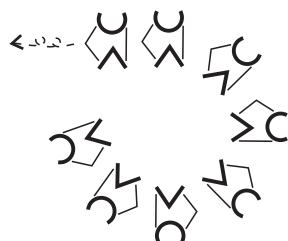
Taktid 1-2. Paarilised kodarjoneel kõrvuti, sisekäed poolpüstvõttes, väliskäed puusal. Välisjalaga alustades liigutakse kahe labajalavalsisammuga ringjoneel vastupäeva (Jn 11).

Jn. 11

Takt 3. Välisjalaga astutakse rõhuline külgsamm koos ülakeha kallutusega väliskülje suunas.

Takt 4. Ühendatud sisekäed viiakse püstvõttesse ja tüdrukud sooritavad sisejalal täispöörde vastupäeva. Poisid toovad välisjala sisejala kõrvale ummisseisu. Takti lõpuks on paarilised kodarjoneel rinnati, võetakse valsivõte (Jn 12).

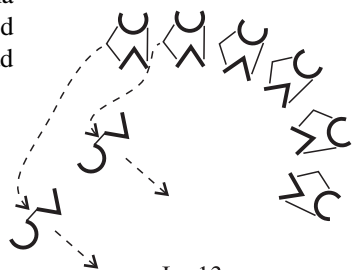

Jn. 12

Taktid 5-6. Välisjalaga alustades pööreldakse kahe labajalavalsisammuga täisring päripäeva, liikudes seejuures ringjoneel vastupäeva.

Takt 7. Pöörlimine jätkub hüpaksammuga, sisejala säär on kõverdatult taga.

Takt 8. Pöörlimine jätkub. Tüdrukutel on nüüd kõrge hüpaksamm, välisjala säär on kõverdatult taga, poistel sääretõstesamm parema jalaga (vasaku jala säär kõverdatult taga). Takti lõpus tuuakse jalad ummisseisu. Poisid tõstavad parema käega tüdrukut ülesse, tüdrukud toetavad valsivõttes olevate kätega paarilisele ja annavad nii hoogu kõrgele hüpaksammule.

Jn. 13

Taktid 1-8 kordamisel. Korratakse taktide 5-8 tegevust veel kaks korda. Lava tagaküljel olevad kaks tantsupaari alustavad kõrvuti liikumist lava vasakpoolse tagumise nurga suunas (Jn 12 ja Jn 13).

IX TUUR (taktis 1-8 kolm korda)

Liikumine diagonaalil. Kaks tantsupaari kõrvuti. Paarilised ühendavad sisekäed poolpüstvõttes, väliskäed on puusal. Kõik paarid, kes ei liigu diagonaalil, tantsivad põhisammu nr 5.

Taktid 1-2. Tantsimist diagonaalil alustavad esimesed kaks tantsupaari. Poisid,

alustades vasaku jalaga, liiguvad kahe kõnnisammuga koos sirge vabajala tõstega ette-üles lava eesmise parempoolse nurga suunas. Tüdrukud alustavad parema jalaga ja liiguvad kahe labajalavalsisammuga (Jn 13).

Takt 3. Välisjalaga astutakse rõhuline külgsamm koos ülakeha kallutusega väliskülje suunas.

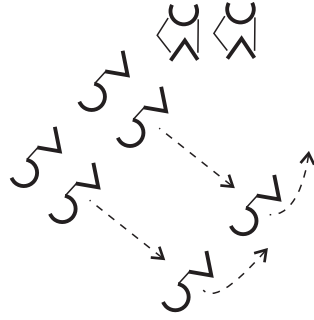
Takt 4. Tüdrukud, astudes sisejalaga paarilise eest läbi, teevad sammu ja lõppsammuga täispöörde vastupäeva ja jäävad paarilise vasakule küljele. Poisid toovad välisjala sisejala kõrvale ummisseisu. Väliskäed ühendatakse poolpüstvõttes, sisekäed on puusal.

Taktid 5-8. Välisjalaga alustades korratakse taktide 1-4 tegevust. Külgsammu ajal jäävad ühendatud väliskäed tüdruku selja taha ning pärast tüdruku päripäeva pööret jäädakse rinnati ning võetakse valsivõte. Järgneb paarispöörlemisega liikumine lava tagakülje suunas ja kolonnina liikumine lava vasakpoolse tagumise nurga suunas (Jn 14 ja Jn 15). Järgmised kaks tantsupaari alustavad diagonaalil liikumist taktide 1-4 tegevusega.

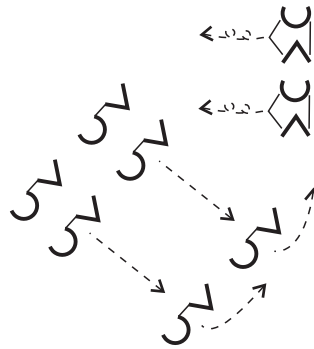
Taktid 1-4 teist korda. Esimesed paarid liiguvad paarispöörlemisega (põhisamm nr 5) lava tagakülje suunas. Teised paarid jätkavad liikumist diagonaalil taktidel 5-8 kirjeldatud tegevusega. Kolmandad paarid alustavad liikumist diagonaalil taktide 1-4 tegevusega.

Taktid 5-8 teist korda. Lava tagakülje suunas liiguvad esimesed ja teised paarid. Kolmandad jätkavad liikumist diagonaalil ja neljandad alustavad diagonaalil.

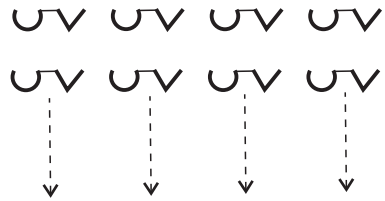
Taktid 1-4 kolmandat korda. Esimesed paarid alustavad kõrvuti liikumist lava tagumise vasakpoolse nurga suunas. Teised ja kolmandad paarid liiguvad lava tagakülje suunas ja sealt kõrvuti esimeste paaride järele. Neljandad paarid jätkavad diagonaalil liikumist.

Jn. 14

Jn. 15

Jn. 16

Taktid 5-8 kolmandat korda. Kõik liiguvad paarispoõrlemisega (põhisamm nr 5) ja tuuri lõppedes on tantsupaarid kõrvuti kahes viirus lava tagaküljel (Jn 16). Sisekäed ühendatakse poolpüstvõttes, väliskäed on puusal.

X TUUR (taktid 1-8 kolmkorda)

Taktid 1-2. Välisjalaga alustades liigutakse kahe labajalavalsisammuga pealtvaatajate suunas (Jn 16).

Takt 3. Välisjalaga astutakse rõhuline külgsamm koos ülakeha kallutusega.

Takt 4. Tüdrukud, astudes sisejalaga paarilise eest läbi, teevad sammu ja lõppsammuga täispöõre vastupäeva ning jäävad paarilise vasakule küljele. Poisid toovad välisjala sisejala kõrvale ummisseisu. Väliskäed ühendatakse poolpüstvõttes, sisekäed on puusal.

Taktid 5-6. Korratatakse taktide 1-2 tegevust, liikumist alustatakse välisjalaga.

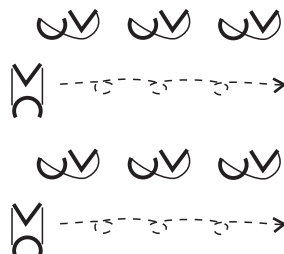
Takt 7. Korratatakse 3. takti tegevust, ühendatud väliskäed on tüdruku selja taga.

Takt 8. Püsitakse eelmisel taktil võetud asendis, vaade paarilisele. Lava vasakpoolsed esimesed tantsupaarid võtavad sulgvõtte (tüdrukul poolpöõre päripäeva).

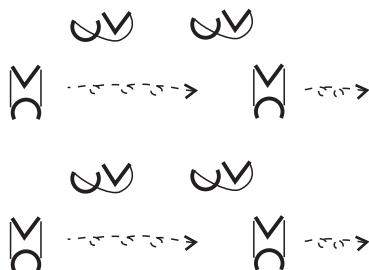
Taktid 1-4 teist korda. Sulgvõttes olevad paarid alustavad oma viiru eest läbi tantsides lavalt lahkumist. Tantsitakse päripäeva pöõreldes kahe labajalavalsisammuga ja tüdruku üles tõstmisega 3. taktil ja maha asetamisega 4. taktil. Poisid teevad kahe kõnnisammuga täispöõre päripäeva, tüdruku sääred tõste ajal taga (Jn 17). Kõik ülejäänud paarid on paigal eelmise tegevuse lõppasendis. 4. taktil võtavad sulgvõtte järgmised kaks tantsupaari.

Taktid 5-8 teist korda. Korratatakse taktide 1-4 tegevust. Lavalt lahkumist alustavad ka teised sulgvõtte võtnud tantsupaarid (Jn 18).

Taktid 1-8 kolmandat korda. Korratatakse eelmise kaheksa takti tegevust. Kõik tantsupaarid lahkuvad lavalt.

Jn. 17

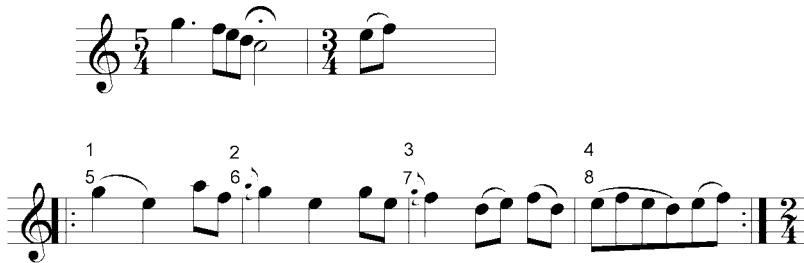
Jn. 18

KOLGA KARAPIL

Labajala valts

10x8 takti

Jakob Kilström=Jakob Uhi

Poiste tekst: tuhat kurat!!

Tuhat kurat

2x20 takti

9 Jakob Ratsov

Musical notation for the second piece, 'Tuhat kurat', in 2/4 time. It consists of three staves. The first staff shows the beginning of the melody with a treble clef and a key signature of one flat. The second staff continues the melody, with measures numbered 10 through 21. The third staff continues the melody, with measures numbered 18 through 23. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Poiste tekst: labajalg!
kordub labajala valts